

# Faktaa

luonnonsuojelusta

## Vihreä vyöhyke – kasvua ja hyvinvointia monimuotoisesta luonnosta

Fennoskandian vihreän vyöhykkeen monimuotoinen ja hyvinvoiva luonto on tärkeää alueen elinvoimaisuudelle. Vihreästä vyöhykkeestä halutaan rakentaa mallialue, jossa rajat ylittävällä yhteistyöllä tuetaan alueen kestävä kehitystä.

Vihreä vyöhyke ulottuu Itämereltä Jäämerelle ja sisältää Suomelle, Venäjälle ja Norjalle kuuluvia arvokkaita luontoalueita. Kansallispuistot ja luonnonsuojelualueet rajojen molemmin puolin ovat vyöhykkeen ydin. Fennoskandian vihreä vyöhyke on Euroopan vihreän vyöhykkeen pohjoinen osa. Ainutlaatuinen luonto on voimavara koko alueelle. Puhdas luonto, hienot maisemat, monipuoliset retkeilymahdollisuudet sekä marja- ja sienimetsät, kalapaikat ja metsästysmaastot houkuttelevat alueelle matkailijoita sekä kotimaasta että ulkomailta. Luontoon perustuvat elinkeinot työllistävät ja tarjoavat liiketointamahdollisuuksia paikallisille. Myös rajaseutujen kulttuuriperintö kytkeytyy vahvasti alueen luontoon.

### Rajat ylittävää kestävä kehitystä

Elinvoimaisista ja turvallisista rajaseuduista haetaan oppia eri puolilta maailmaa. Fennoskandian vihreällä vyöhykkeellä on mahdollisuus kehittyä kansainvälisesti ainutlaatuisiksi mallialueeksi, jossa sekä luonto että ihmiset hyötyvät rajat ylittävstä yhteistyöstä.

Suomi, Venäjä ja Norja jakavat yhdessä vastuun vihreän vyöhykkeen luonnon monimuotoisuuden ja elinvoimaisuuden turvaamisesta. Yhteistyö perustuu vuonna 2010 allekirjoitettuun yhteisymmärryspöytäkirjaan. Maiden välisellä yhteistyöllä toteutetaan myös luonnon monimuotoisuutta koskevia kansainvälisiä tavoitteita.

### Vihreän vyöhykkeen toimijat avainasemassa

Vihreän vyöhykkeen tulevaisuuden kannalta on keskeistä, että sen arvo ja mahdollisuudet ovat laajasti tunnetut. Ympäristöministeriön perustaman kansallisen työryhmän tehtävänä on edistää vihreän vyöhykkeen tunnettavuutta Suomessa ja kansainvälisesti sekä tukea vihreän vyöhykkeen toimijoiden verkostoitumista.



# Monimuotoinen vihreä vyöhyke turvataan yhdessä

MARKUS SIRKKA



## Suomi turvaa luonnon monimuotoisuutta

### Tavoitteena

- Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen on pysäytetty vuoteen 2020 mennessä
- Vuoteen 2050 mennessä Suomen luonnon tila on vakaa, ja ekosysteemipalvelut turvattu
- Luonnon monimuotoisuutta suojellaan ja käytetään kestävästi sen itseisarvon takia sekä ihmisten hyvinvoinnin lähteenä
- Kannetaan vastuuta luonnon monimuotoisuudesta kansainvälisenä toimijana
- Luonnonvaroja käytetään kestävästi
- **Lisätietoja:** [www.ym.fi](http://www.ym.fi) > [luonto](#) > [luonnon monimuotoisuus](#) > [strategia ja toimintaohjelma](#)

Monimuotoinen luonto on elämän ehto. Luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen on tunnistettu ilmastonmuutokseen verrattavaksi tulevaisuudenuhaksi. Vihreän vyöhykkeen luonnon monimuotoisuudelle kohdistuvia paineita voidaan vähentää suojelun lisäksi luonnonvarojen kestävällä käytöllä.

### Ekologinen käytävä auttaa sopeutumaan ilmastonmuutokseen

Fennoskandian vihreä vyöhyke on runsaan tuhannen kilometrin pituinen läpileikkaus boreaalista havumetsävyöhykkeestä. Ilmastonmuutos, haitalliset vieraslajit, ihmistoiminnan ympäristövaikutukset sekä luontoalueita pirstovat maankäytön muutokset ovat merkittävimmät uhat tämän ainutlaatuisen vyöhykkeen luonnolle. Sen turvaamiseksi siihen kohdistuvat uhat tulee tunnistaa ja suunnitella yhteistyössä toimenpiteet, joilla uhat torjutaan.

Vihreä vyöhyke on tärkeä ekologinen käytävä paitsi alueellisesti myös koko Euroopan mitta-kaavassa. Toisiinsa kytköksissä olevien luontoalueiden kautta eliölajit voivat liikkua alueelta toiselle ja selviytyä muuttuvissa olosuhteissa. Ilmaston lämmetessä useat lajit hakeutuvat esi-

	Kokonais-tulovaikutus (milj. €)	Käytimäärä (hlöä)
UKK	21,5	291 700
Oulanka	19	201 200
Koli	17,7	167 300
Riisitunturi	3,6	24 400
Linnansaari	2,4	30 000
Petkeljärvi	0,8	16 900
Kolovesi	1	11 400
Patvinsuo	0,2	12 700
Itäinen Suomenlahti	0,5	12 500
Hossa	2,4	53 000
Ystävyyden puisto	2	21 200
<b>Yhteensä</b>	<b>71,1</b>	<b>842 300</b>

*Vihreän vyöhykkeen kansallispuistojen sekä Hossan ja Ystävyyden puiston paikallistaloudelliset vaikutukset ja kävijät vuonna 2015 (Metsähallitus 2015).*

merkiksi etelästä kohti pohjoisen viileämpiä elinoloja sekä myös idästä länteen, kuten Fennoskandian luonnonhistoria on osoittanut. Samanaikaisesti luonnon monimuotoisuutta uhkaavat haitalliset vieraslajit, jotka on tärkeä tunnistaa ja torjua riittävän ajoissa.

### Kestävällä käytöllä stoppi luonnon köyhtymiselle

Suomi on sitoutunut suojelemaan luonnon monimuotoisuutta ja kestävä käyttöä maailmanlaajuisesti. Tavoitteena on pysäyt-

tää luonnon monimuotoisuuden köyhtyminen Suomessa vuoteen 2020 mennessä. Fennoskandian vihreän vyöhykkeen luonnonsuojelualueet ovat tärkeä osa tavoitteen saavuttamista.

Monimuotoista luontoa ei kuitenkaan turvata vain suojelemalla. Luontoalueiden välistä yhteyksyyttä voidaan edistää hyvällä aluesuunnittelulla. Luonnonvarojen kestävä käytön edellytykset, ehdot ja rajat on otettava huomioon myös maankäyttöä ja luonnonvarojen koskevassa suunnittelussa sekä luonnonvarojen käytössä ja hoidossa.

## Kestävää kehitystä Pohjois-Karjalan biosfäärialueella

Rajat ylittävän yhteistyön ns. CBC-ohjelmat rahoittavat projekteja, jotka etsivät ratkaisuja EU:n ja sen itäisten naapureiden yhteisiin haasteisiin. Vuosina 2014–2020 vihreän vyöhykkeen alueella on käynnissä kolme projektia: Kolarctic, Karelia ja Kaakkois-Suomi-Venäjä. Lisää tietoa projekteista saa sivuilta [www.enicbc.fi](http://www.enicbc.fi)



MARTTA BJÖRKSTRÖM

## Puistopariyhteistyö

1990-luvulla perustettu Ystävyyden luonnonsuojelualue oli ensimmäinen Suomen ja Venäjän rajan yli toimiva puistopari. Oulanka–Paanajärvi -puistopariyhteistyötä on toteutettu Venäjän puolella sijaitsevan Paanajärven kansallispuiston perustamisesta lähtien vuodesta 1992.

[www.ym.fi/vihreavyohyke](http://www.ym.fi/vihreavyohyke)

- koordinaattori  
**Aino Rekola**  
Suomen ympäristökeskus  
puh. 029 5251 871,  
[aino.rekola@ymparisto.fi](mailto:aino.rekola@ymparisto.fi)
- ympäristöneuvos  
**Kristiina Niikkonen**  
ympäristöministeriö  
puh. 0295 250 198,  
[kristiina.niikkonen@ym.fi](mailto:kristiina.niikkonen@ym.fi)



Ympäristöministeriö  
Miljöministeriet  
Ministry of the Environment

Faktaa luonnonsuojelusta on  
ympäristöministeriön julkaisu

PL 35,00023 VALTIONEUVOSTO  
[www.ym.fi](http://www.ym.fi)